

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2021. : kratki vodič

Other document types / Ostale vrste dokumenata

Publication year / Godina izdavanja: **2020**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:242:962297>

Rights / Prava: [Attribution-NonCommercial-NoDerivatives 4.0 International](#)/[Imenovanje-Nekomercijalno-Bez prerada 4.0 međunarodna](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-16**

Repository / Repozitorij:

[Institute of Public Finance Repository](#)

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2021.

Kratki vodič

Prosinac, 2020.

NAKLADNIK

Grad Zagreb, Trg S. Radića 1, Zagreb

ZA NAKLADNIKA

Gradski ured za financije Grada Zagreba

PRIREDIO

Institut za javne financije, Zagreb

GRAFIČKI DIZAJN I PRIPREMA

Bachrach & Krištofić

NJI₃

ISBN 978-953-8319-09-9

Prijedlog gradskog proračuna za 2021. složen je i opsežan dokument koji prikazuje iz kojih se izvora planira prikupljati i trošiti gradski novac, pa je stoga značajan za sve stanovnike Grada Zagreba. Cilj je ovog kratkog vodiča pružiti što jednostavnije i sažetije, osnovne informacije o tom prijedlogu i potaknuti građane da se uključe u proračunski proces. Na taj način mogu pridonijeti kvalitetnijim i učinkovitijim gradskim uslugama usklađenim s potrebama i željama građana s jedne, te mogućnostima Grada s druge strane. Osim ovog kratkog vodiča, na mrežnim stranicama Grada dostupne su i detaljnije informacije o [Prijedlogu proračuna za 2021.](#), a opće informacije o gradskom proračunu i proračunskom procesu u [Vodiču kroz proračun Grada Zagreba](#).

Prema kalendaru i odredbama propisanim u [Zakonu o proračunu](#), gradski se proračun donosi na temelju Vladinih [Smjernica za izradu Državnog proračuna Republike Hrvatske za 2021. i projekcija za 2022. i 2023. te Uputa Ministarstva financija za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#). Smjernice – između ostalog – sadrže ciljeve ekonomske politike za trogodišnje razdoblje te makroekonomski i fiskalni okvir **opće države**.

Hrvatska, pa tako i Grad Zagreb suočavaju se s ekonomskim posljedicama globalne zdravstvene krize uzrokovane pandemijom koronavirusa koja je pogodila čitavo svjetsko gospodarstvo. Razmjeri i vremensko trajanje ekonomskih poremećaja još uvijek su vrlo neizvjesni. Napori usmjereni na zaustavljanje širenja koronavirusa i sprječavanje pritisaka na sustav javnog zdravstva, kao i smanjena gospodarska aktivnost predstavljaju velike izazove i za fiskalnu politiku. Očekujući snažni pad BDP-a od 8% u 2020. godini, u srednjoročnom razdoblju se očekuje postupni oporavak ekonomske aktivnosti. Međutim, kao i u većini zemalja EU-a, oporavak će biti spor i dugotrajan te se dostizanje predkrizne razine gospodarske aktivnosti predviđa tek u 2023. U 2021. očekuje se realni rast BDP-a od 5%, kojega će pratiti rast od 3,4% u 2022. te 3,1% u 2023. U iduće tri godine očekuje se ujedno i oporavak zaposlenosti po stopi od 0,7% 2021. te nešto snažniji rast zaposlenosti od 1,4% 2022. i 2023. Osim krize uzrokovane koronavirusom, 22. ožujka 2020., Zagreb i okolicu pogodio je najsnažniji potres u proteklih 140 godina koji je uzrokovao velika infrastrukturna oštećenja i dodatni pritisak na funkcioniranje javnih službi.

regionalna samouprava

pravni okvir u skladu s kojim su županije i Grad Zagreb nadležni za određene poslove (npr. osnovno i srednje školstvo, zdravstvo, socijalna sigurnost i skrb); imaju pravo na vlastite prihode, vlastite predstavničke i izvršne vlasti.

opća država

obuhvaća središnju državu (proračunske i izvanproračunske korisnike državnog proračuna), te proračunske i izvanproračunske korisnike županijskih, gradskih i općinskih proračuna.

Glavne odrednice gradskog proračuna za 2021. usklađene su s glavnim strateškim ciljevima razvojne strategije – [Zagrebplan 2020.](#) – čije je tražanje Zaključkom Gradske skupštine od 18. lipnja 2020. produženo do 31. prosinca 2021., a to su:

- konkurentno gospodarstvo;
- razvoj ljudskih potencijala;
- zaštita okoliša i održivo gospodarenje prirodnim resursima i energijom;
- unaprjeđenje prostornih kvaliteta i funkcija Grada;
- unaprjeđenje kvalitete življenja;
- unaprjeđenje sustava upravljanja razvojem.

Pri planiranju rashoda i izdataka osnovno je:

- osiguranje sredstava za obnovu objekata stradalih u potresu;
- osiguranje sredstava za suzbijanje pandemije koronavirusa;
- osiguranje sredstava za prioritetne kapitalne projekte i projekte koji pridonose poboljšanju komunalne opremljenosti kao pretpostavke bržeg gospodarskog razvoja;
- osiguravanje iste razine stečenih prava za građane lošijeg materijalnog stanja;
- poticanje demografske obnove;
- redovito podmirivanje svih ugovornih i kreditnih obveza;
- osiguranje redovitog funkcioniranja i najviše razine usluga svih **gradskih upravnih tijela.**

gradska upravna tijela

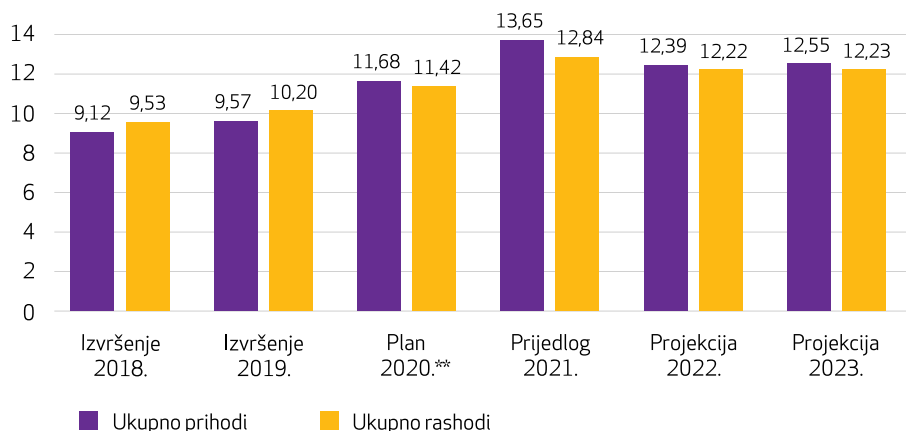
uredi, zavodi i službe koje obavljaju poslove za koje je grad nadležan.

U nastavku slijedi kratki prikaz prihoda, rashoda, računa financiranja i duga u razdoblju od 2018.–23., te detaljnija razrada prihoda i rashoda za 2021. Podaci za 2020. su iz [rebalansa koji je na Gradskoj skupštini usvojen 9. lipnja 2020.](#)

PLANIRANI PRIHODI I RASHODI

Za 2021. se planira **13,65 mlrd. kn ukupnih prihoda**, te **12,84 mlrd. kn ukupnih rashoda** (grafikon 1).

Grafikon 1: Prihodi i rashodi proračuna Grada Zagreba, 2018.–23. (u mlrd. kn)*

*S vlastitim i **namjenskim prihodima** proračunskih korisnika i rashodima financiranim iz tih prihoda.

**Od 2020. u plan proračuna uključena su sredstva za bruto plaće, doprinose i ostale rashode za zaposlenike osnovnih i srednjih škola koja se osiguravaju u državnom proračunu. Stoga se u gradski proračun na rashodnoj strani uključuju i spomenuti rashodi, a na prihodnoj se strani taj isti iznos prikazuje kao sredstva pomoći proračunskim korisnicima iz državnog proračuna.

Istodobno s prijedlogom proračuna za 2021., rade se i projekcije proračuna za 2022. i 2023. Grafikon 1 pokazuje da će proračunski prihodi u 2021. značajno porasti u odnosu na 2020., a zatim ponovo pasti u 2022. Radi se o tome da je u 2021. planiran jednokratni prihod od prodaje imovine zbog čega je proračun za 2021. viši u odnosu na 2020., ali i u odnosu na 2022.–2023.

Gradski proračun sadrži **prihode i rashode 330 gradskih proračunskih korisnika**, odnosno institucija koje je Grad osnovao, koje većim dijelom financira i koje su navedene u [Registru proračunskih i izvanproračunskih korisnika](#). To su, primjerice, javnozdravstvene ustanove (domovi zdravlja, poliklinike, bolnice, zavodi), predškolske, osnovnoškolske i srednjoškolske ustanove, ustanove u kulturi, ustanove socijalne skrbi, Javna vatrogasna postrojba, Zavod za prostorno uređenje, Javna ustanova Maksimir, Zoološki vrt, ustanova za upravljanje sportskim objektima, Ustanova za sveobuhvatnu skrb o hrvatskim braniteljima i Razvojna agencija za koordinaciju i poticanje regionalnog razvoja. Uključivanjem vlastitih i namjenskih prihoda u proces planiranja i izvještavanja postiže se transparentnost i cjelovitost u izvještavanju o raspolaganju svim prihodima i primitcima kako proračuna, tako i svih proračunskih korisnika.

namjenski prihodi

prihodi za koji je unaprijed utvrđena svrha trošenja. Primjerice, prihodi od komunalne naknade troše se na održavanje komunalne infrastrukture Grada.

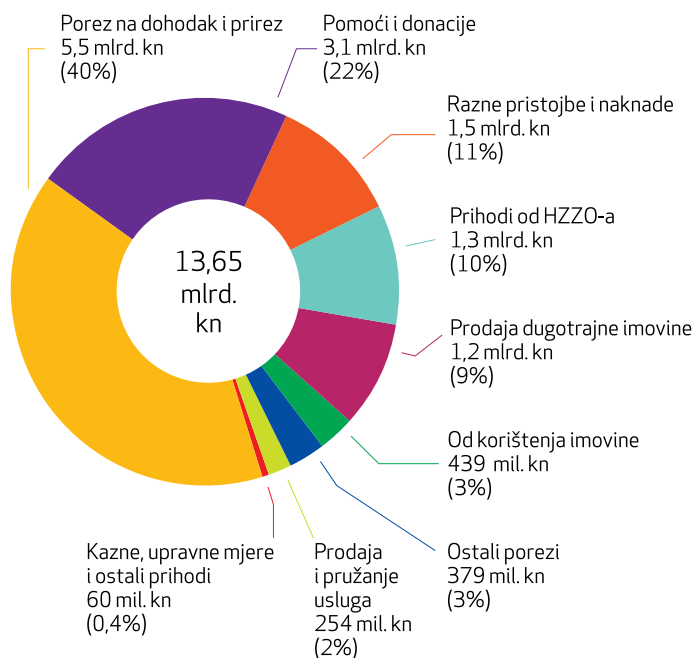

Svaka će zaposlena osoba u gradski proračun prosječno mjesečno uplatiti 1.088 kn poreza i prireza na dohodak.

PLANIRANI PRIHODI

U 2021. planira se **13,65 mlrd. kn ukupnih prihoda** (grafikon 2), od čega će se 40% prikupiti od **poreza i prireza na dohodak (5,5 mlrd. kn)**. Značajni iznosi očekuju se od **pomoći i donacija (3,1 mlrd. kn)**, najvećim dijelom kao pomoći iz državnog proračuna. Slijede prihodi od raznih **pristojbi i naknada** u iznosu od **1,5 mlrd. kn** (od komunalnih doprinosa i naknada 930 mil. kn), prihodi proračunskih korisnika od **HZZO-a** za pružene zdravstvene usluge (**1,3 mlrd. kn**) i prihodi od **prodaje dugotrajne imovine (1,2 mlrd. kn)**.

Grafikon 2: Prihodi proračuna Grada Zagreba, prijedlog 2021.*

* S vlastitim i namjenskim prihodima proračunskih korisnika.

U 2021. planira se **1,97 mlrd. kn (16,9%) više ukupnih prihoda** nego 2020. **Najviše se povećavaju prihodi od prodaje dugotrajne imovine – za 1,05 mlrd. kn.** Budući da je bilo potrebno osigurati dodatna sredstva u proračunu, od nadležnog Gradskog ureda za upravljanje imovinom zatražena je procjena moguće prodaje dijela poslovnih objekata te su u proračun uključeni procijenjeni prihodi od prodaje kompleksa Gredelj (618,5 mil. kn), Zagrepčanke (376,7 mil. kn) i Paromlina (75 mil. kn) te ostali poslovni objekti (10 mil. kn). Uz to se u 2021. planira i prodaja stambenih objekata ukupne vrijednosti 54 mil. kn.

Planira se **povećanje prihoda od poreza za 458 mil. kn (8,5%)**, od čega se porez na dohodak i prirez povećavaju za 541 mil. kn, a ostali porezi (po-

put poreza na promet nekretnina ili poreza na cestovna motorna vozila) se smanjuju za 83,5 mil. kn. U ovom se prijedlogu računa i s izmjenama i dopunama Zakona o porezu na dohodak koje bi se trebale primjenjivati od 1. siječnja 2021., a kojima se predlaže smanjivanje stope poreza na dohodak s 36% na 30% i 24% na 20%. Budući da bi se predložene mjere negativno odrazile na prihode proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, pa tako i Grada Zagreba, kao kompenzacija se istovremeno predlažu i izmjene Zakona o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Naime, prema dosadašnjem Zakonu o financiranju jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, iz prihoda od poreza na dohodak ostvarenog na području Grada Zagreba izdvaja se 17% za fiskalno izravnjanje u svrhu ujednačavanja fiskalnih kapaciteta jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, a Gradu ostaje 83% uključujući i sredstva za decentralizirane funkcije. Izmjenama i dopunama Zakona predlaže se ukidanje stope od 17% za fiskalno izravnjanje pa bi ukupan iznos prihoda od poreza na dohodak ostvaren na gradskom području i ostajao u Gradu, a sredstva za fiskalno izravnjanje osiguravala bi se u cijelosti iz državnog proračuna.

Prihodi od pomoći se povećavaju za 422 mil. kn ili 16%. Iz državnog se proračuna očekuje ukupno 1,6 mlrd. kn pomoći za bruto plaće, doprinose i ostale rashode za zaposlenike osnovnih i srednjih škola koje se od 2020. uključuju u gradski proračun sukladno Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave. Dodatno se iz državnog proračuna očekuje 320 mil. kn pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije. Zakonom o obnovi zgrada oštećenih potresom na području Grada Zagreba, Krapinsko-zagorske županije i Zagrebačke županije, udio za decentralizirane funkcije od 6% može se utrošiti u svrhu saniranja šteta i obnove, a sredstva za pokriće rashoda za decentralizirane funkcije osnovnog i srednjeg školstva, socijalne skrbi, zdravstva i vatrogastva osiguravaju se u cijelosti iz pomoći izravnjanja za decentralizirane funkcije u državnom proračunu. Planira se i ukupno oko **898 mil. kn iz EU fondova i međunarodnih organizacija**, najviše za projekt Centar kompetencije za translacijsku medicinu Srebrnjak (421,8 mil. kn), financiranje redovne djelatnosti ustanova srednjeg školstva i učeničkih domova (75,9 mil. kn), projekt održavanja i opremanja ustanova srednjeg školstva i učeničkih domova (75 mil. kn), energetske obnovu zgrada javne namjene (38,8 mil. kn), rekonstrukciju objekta napuštene Zemaljske uzorite pivnice (27,7 mil. kn), projekt Zagreb za inovacije (26,6 mil. kn), financiranje redovne djelatnosti javne uprave i administracije (24,9 mil. kn), uklanjanje sedimenta iz jezera Jarun (20,6 mil. kn), Hrvatski prirodoslovni muzej (19 mil. kn), projekt ZagEE (18,3 mil. kn), projekt E-Zagreb – Zagreb kao usluga (15,8 mil. kn) te niz drugih manjih projekata.

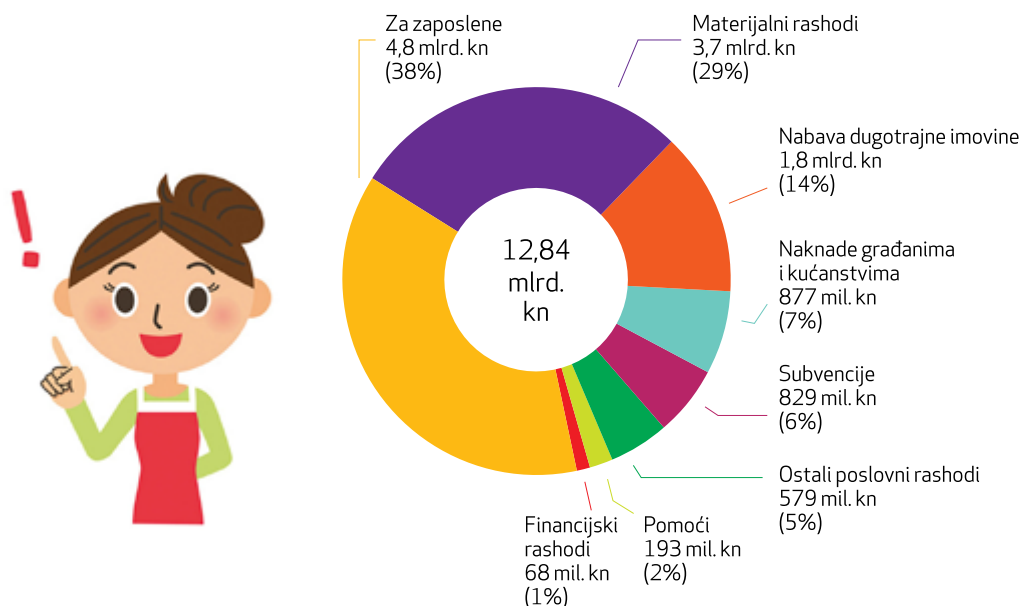

Prihodi **od raznih pristojbi i naknada povećavaju** se za **32,5 mil. kn** (2,3%) uglavnom zbog povećanja prihoda od komunalnih doprinosa i naknada te zbog povećanja prihoda po posebnim propisima kod proračunskih korisnika (npr. od participacije u cijeni zdravstvenih usluga). Prihodi proračunskih korisnika **od HZZO-a** za pružene zdravstvene usluge **povećavaju** se za **104,7 mil. kn** (8,5%) u odnosu na 2020.

S druge strane, u odnosu na 2020. očekuju se **manji prihodi od kazni, upravnih mjera i ostalih prihoda za 139,2 mil. kn** (oko 70%).

PLANIRANI RASHODI PO VRSTAMA

U 2021. se planira **12,84 mlrd. kn ukupnih rashoda** (grafikon 3).

Grafikon 3: Rashodi proračuna Grada Zagreba po vrstama (ekonomska klasifikacija), prijedlog 2021.*

* S rashodima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda proračunskih korisnika.

Rashodi za zaposlene (4,8 mlrd. kn) su plaće, doprinosi i ostali rashodi za zaposlene, uključujući i one na projektima koji se financiraju iz sredstava EU-a. Od ukupnih rashoda za zaposlene 2,8 mlrd. kn odnosi se na sredstva za plaće zaposlenih kod proračunskih korisnika kojima se sredstva ne doznaču iz proračuna Grada Zagreba. Pritom se najveći dio (1,6 mlrd. kn) odnosi na zaposlene u osnovnim i srednjim školama za koje se sredstva osiguravaju

u državnom proračunu, dok se 0,8 mlrd. kn odnosi na zaposlene u bolnicama i ostalim zdravstvenim ustanovama za koje sredstva osigurava HZZO.

Materijalni rashodi (3,7 mlrd. kn) se najvećim dijelom odnose na tekuća i investicijska održavanja objekata komunalne infrastrukture (npr. održavanje javnih površina, javne rasvjete, cesta, groblja i krematorija) i objekata gradske uprave i gradskih proračunskih korisnika, ali i na uredski materijal, energiju i usluge (primjerice, telefona, pošte, prijevoza, informiranja), neophodne za funkcioniranje gradskih upravnih tijela i gradskih proračunskih korisnika.

Za **nabavu dugotrajne imovine** planira se utrošiti oko 1,8 mlrd. kn za ceste, komunalnu infrastrukturu, poslovne i ostale građevinske objekte te opremu u školstvu, zdravstvu, ustanovama socijalne skrbi i slično. Najveći dio kapitalnih ulaganja – 585 mil. kn – realizirat će se putem Gradskog ureda za prostorno uređenje, izgradnju Grada, graditeljstvo, komunalne poslove i promet, a prema [Programu radova kapitalnih ulaganja u objekte za društvene djelatnosti i sanaciju i građenje objekata oštećenih u potresu u Gradu Zagrebu u 2021.](#) i [Programu radova na području prometa i komunalnog gospodarstva u Gradu Zagrebu u 2021.](#)

Naknade građanima i kućanstvima planiraju se u iznosu 877 mil. kn. Obuhvaćaju pomoć za novorođenčad i roditelje odgojitelje (560 mil. kn), ZET prijevoz i prijevoz osoba s invaliditetom (82,6 mil. kn), dodatak uz mirovinu (73,6 mil. kn), sufinanciranje međumjesnog javnog prijevoza učenika, nabavu udžbenika i drugih obrazovnih materijala te izvannastavne aktivnosti (52,1 mil. kn), naknade za poboljšanje učeničkog i studentskog standarda te potpore djeci poginulih i nestalih branitelja (32,2 mil. kn), priključenje na komunalne vodne građevine (22,2 mil. kn), prehranu socijalno ugroženih (15,2 mil. kn), pomoć kućanstvima za troškove stanovanja (12 mil. kn), te razne druge programe pomoći osobama s invaliditetom, nezaposlenima, dobrovoljnim davateljima krvi, braniteljima i stradalnicima Domovinskog rata, stipendije učenicima i studentima, itd.

Subvencije od 829 mil. kn namijenjene su poticanju proizvodnje i usluga trgovačkih društava, obrtnika, poljoprivrednika, te malih i srednjih poduzetnika. Najveći se dio odnosi na javni gradski prijevoz, odnosno ZET (693,8 mil. kn), zakupninu dvorane Arena (58,5 mil. kn), zapošljavanje osoba s invaliditetom (29 mil. kn) te za poticanje razvoja obrta, malog i srednjeg poduzetništva (22,8 mil. kn).

Ostali poslovni rashodi planirani u iznosu od 579 mil. kn najvećim dijelom podrazumijevaju tekuće donacije i kapitalne pomoći. Tekuće donacije (420 mil. kn) se odnose na sufinanciranje sporta (175 mil. kn), vjerske i pri-

vatne vrtiće i škole (118 mil. kn), kulturu (npr. knjižnice, muzeje, kazališta, glazbenu, likovnu i filmsku djelatnost), Vatrogasnu zajednicu Grada Zagreba te neprofitne organizacije (udruge, socijalni i razvojni programi i sl.). Kapitalne pomoći se uglavnom odnose na obnovu i rekonstrukciju voznog parka ZET-a (60 mil. kn) i Centar za gospodarenje otpadom (15 mil. kn).

Za 2021. se planira **1,4 mlrd kn (12,4%) više ukupnih rashoda** u odnosu na 2020. Najviše se povećavaju **materijalni rashodi** (za 317,6 mil. kn ili **9,4%**), **rashodi za zaposlene** (za 291,3 mil. kn ili **6,4%**), **subvencije** (za 280 mil. kn ili **51%**) te **rashodi za nabavu dugotrajne imovine** (za 245,2 mil. kn ili **16,3%**).

PLANIRANI RASHODI PO NAMJENI

Grad će na svakog građanina prosječno mjesečno trošiti 1.454 kn (grafikon 4). Najviše za obrazovanje (382 kn), zdravstvo (245 kn), unaprjeđenje stanovanja i zajednice (187 kn), opće javne usluge (187 kn) i ekonomske poslove (164 kn).

Grafikon 4: Prosječna mjesečna potrošnja po namjeni, po građaninu (funkcijska klasifikacija), prijedlog 2021. (u kn)*

*S rashodima i izdadcima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika.

Rashodi za obrazovanje odnose se na predškolsko obrazovanje (za zaposlenike u gradskim vrtićima, subvencioniranje povlaštenih cijena gradskih vrtića), te osnovno i srednjoškolsko obrazovanje (uključujući dio plaća za zaposlene, te materijalne rashode i nabavu dugotrajne imovine).

Rashodi za zdravstvo odnose se na zdravstvenu zaštitu, izradu i provedbu programa i strategija zdravstvene zaštite, promicanje zdravlja te prevenciju i suzbijanje ovisnosti, potpore zdravstvenim programima i projektima udruga i drugih oblika organiziranog zdravstvenog djelovanja i rada, koordinaciju i kontrolu zdravstvenih ustanova u vlasništvu Grada.

Usluge unaprjeđenja stanovanja i zajednice uglavnom se odnose na održavanje gradske imovine i javnih površina (ulična rasvjeta i dr.).

Opće javne usluge uglavnom se odnose na trošak za zaposlene u gradskoj upravi i materijalne rashode gradskih upravnih tijela, kao i transakcije vezane uz otplatu gradskog duga.

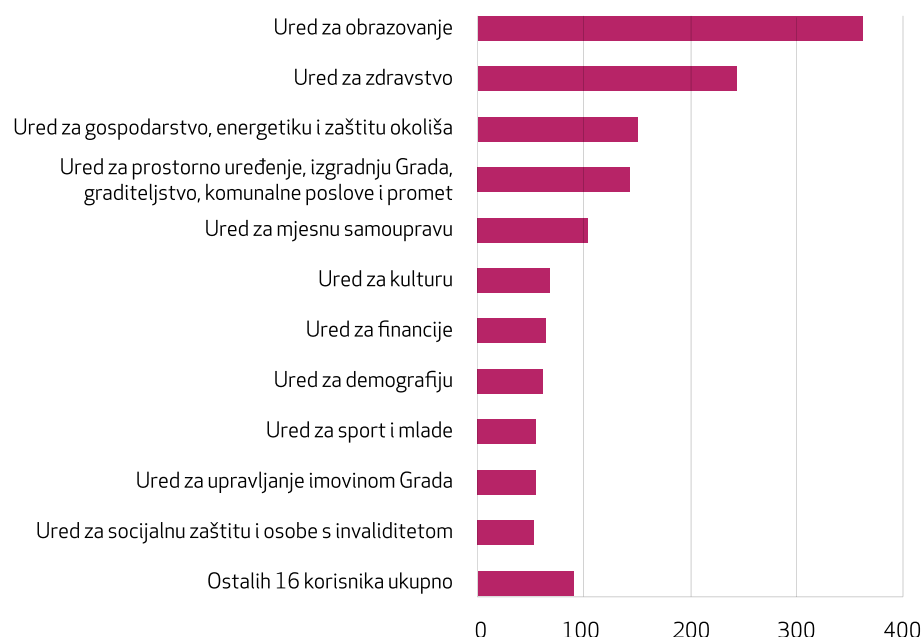
Ekonomski poslovi uglavnom se odnose na javni gradski prijevoz, gradnju i održavanje cesta, poljoprivredu i turizam.

Rashodi za rekreaciju, kulturu i religiju odnose se na financiranje kulturnih ustanova, pomaganje raznih kulturnih programa i djelatnosti, sufinanciranje sporta, subvencije za zakupninu dvorane Arena i sl.

PLANIRANI RASHODI PO PRORAČUNSKIM KORISNICIMA

Veći dio gradskih upravnih tijela u ukupnim rashodima sudjeluje s relativno malim iznosima, dok će **tri najznačajnija ureda** – za obrazovanje, za zdravstvo te za gospodarstvo, energetiku i zaštitu okoliša – zajedno trošiti **više od polovice proračunskih sredstava**, odnosno prosječno **756 kn mjesečno po građaninu**.

Grafikon 5: Prosječna mjesečna potrošnja proračunskih korisnika, po građaninu (organizacijska klasifikacija), prijedlog 2021. (u kn)*

*S rashodima i izdancima financiranim iz vlastitih i namjenskih prihoda i primitaka proračunskih korisnika.

financijska imovina

novac, depoziti, obveznice, zajmovi, itd.

RAČUN FINANCIRANJA

Za razliku od pojmova *prihodi* i *rashodi* koji se koriste u računu prihoda i rashoda za poslovanje te prodaju i nabavu dugotrajne imovine, u računu financiranja se za **financijsku imovinu**, primjerice uzimanje, davanje i otplate zajmova koriste pojmovi primitci i izdatci. *Primitci* su priljevi novca, npr. vraćene glavnice po danim zajmovima, od prodaje dionica i obveznica, od zaduživanja, a *izdatci* su odljevi sredstava po tim istim kategorijama. Razlika primitaka i izdataka je *neto financiranje*, tj. iznos jednak višku/manjku iz računa prihoda i rashoda.

Uključujući vlastite i namjenske prihode i primitke proračunskih korisnika, u 2021. planira se 387,3 mil. kn primitaka, uglavnom od novog zaduživanja. Istovremeno se planira 1.196,6 mil. kn izdataka, od čega se gotovo sve (1.195,5 mil. kn) planira iskoristiti za otplate postojećeg duga.

	Izvršenje 2018.	Izvršenje 2019.	Plan 2020.	Prijedlog 2021.	Projekcija 2022.	Projekcija 2023.
Račun prihoda i rashoda						
Ukupni prihodi	9.122,6	9.572,4	11.679,1	13.648,1	12.388,7	12.552,0
Ukupni rashodi	9.530,4	10.203,3	11.421,7	12.838,8	12.218,2	12.229,2
Manjak/višak	-407,8	-630,9	257,4	809,3	170,4	322,8
Račun financiranja						
Primitci od financijske imovine i zaduživanja	633,3	634,6	537,4	387,3	530,3	342,7
Izdatci za financijsku imovinu i otplate zajmova	364,1	578,0	754,8	1.196,6	400,7	365,5
Neto financiranje	269,2	56,7	-217,4	-809,3	129,6	-22,8
(a) Manjak/višak tekućeg razdoblja	-138,6	-574,2	40,0	0	300,0	300,0
(b) Preneseni manjak/višak iz prethodnog razdoblja	-591,1	-729,7	-1.303,9	-1.263,9	-1.263,9	-963,9
Ukupan manjak/višak (a) + (b)	-729,7	-1.303,9	-1.263,9	-1.263,9	-963,9	-663,9

Tablica 1: Račun prihoda i rashoda i račun financiranja, 2018.–23. (u mil. kn)*

* S vlastitim i namjenskim prihodima i primitcima proračunskih korisnika i rashodima i izdatcima financiranim iz tih prihoda i primitaka.

Ministarstvo financija u [Uputama za izradu proračuna jedinica lokalne i područne \(regionalne\) samouprave](#) propisuje potrebu uključivanja i sukcesivnog pokrića utvrđenog prenesenog manjka iz prethodnih godina u narednom razdoblju. Grad je 2019. ostvario proračunski manjak od 1.304 mil. kn (utvrđen i vidljiv u [Godišnjem izvještaju o izvršenju gradskog proračuna za 2019.](#)), od čega se 1.043 mil. kn odnosi na manjak u samom proračunu, a 261 mil. kn na manjak kod proračunskih korisnika. U planu za 2020. je uključeno pokriće 40 mil. kn, a dodatno se predlaže sukcesivno pokriće preostalog iznosa iz prihoda poslovanja i prihoda od prodaje nefinancijske imovine, i to u iznosima 300 mil. kn u 2022. i 2023. (tablica 1) te 400 mil. kn u 2024. i 303,9 mil. kn u 2025. Zbog planiranog pokrića manjka, u 2020. pa zatim u razdoblju 2022.–2023., razlikuju se iznosi manjka/viška u računu prihoda i rashoda te neto financiranja u računu financiranja (tablica 1).

Aksijski plan za uravnoteženje proračuna

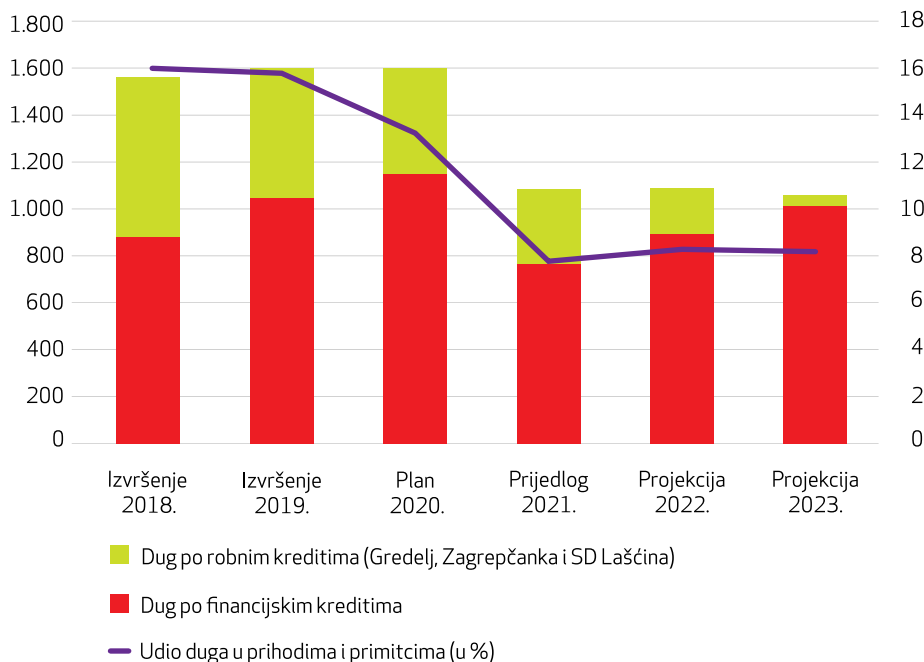
U svrhu uravnoteženja proračuna Grad je pripremio i detaljnu analizu i ocjenu postojećeg financijskog stanja s prijedlogom mjera za otklanjanje uzroka negativnog poslovanja, mjerama za stabilno poslovanje i akcijskim planom provedbe koji uključuje:

1. **Povećanje financiranja proračunskih projekata i aktivnosti iz tekućih i kapitalnih pomoći.** To podrazumijeva manje korištenje sredstava iz općih prihoda i primitaka (porezni prihodi) i financiranje što više aktivnosti i projekata iz drugih izvora (nacionalni i međunarodni natječaji i dr.). Grad planira uložiti maksimalne napore u razvoj i pripremu projekata i natječaja s ciljem što efikasnijeg povlačenja raspoloživih sredstava, posebice iz dodatnih sredstava EU-a koja će RH biti na raspolaganju u narednom trogodišnjem razdoblju. Riječ je o sredstvima iz:
 - a) **Fonda solidarnosti** za pomoć državama članicama za otklanjanje šteta u slučajevima prirodnih katastrofa velikih razmjera. RH će imati na raspolaganju financijska sredstva za sanaciju šteta od potresa te u području zdravstva za suzbijanje pandemije koronavirusa.
 - b) **Mehanizma za oporavak i otpornost** koji omogućuje državama članicama korištenje bespovratnih sredstava i zajmova za financiranje ulaganja i reformi kojima se ubrzava oporavak te povećava otpornost gospodarstava. Sredstva se odobravaju na temelju Nacionalnog plana oporavka i otpornosti koji se priprema u okviru Nacionalnog programa reformi. Reforme i investicije koje bi mogle ispunjavati uvjete uključuju između ostalog i energetske učinkovitost i obnovu zgrada (posebice javnih zgrada oštećenih potresom).
2. **Poboljšanje upravljanja gradskom imovinom:** aktiviranje neiskorištenih nekretnina u vlasništvu Grada i učinkovito raspolaganje nekretninama (zakup, najam), odnosno prodaja dijela imovine koja se ne koristi permanentnim raspisivanjem natječaja.
3. **Smanjenje materijalnih rashoda uz zadržavanje kvalitete pružanja usluga građanima:** maksimalna racionalizacija reprezentacije, službenih putovanja, uredskog materijala i ostalih materijalnih rashoda.
4. **Reprogramiranje postojećih dugoročnih kredita uz niže kamate tijekom 2021. i 2022.:** time bi se rasteretili proračunski izdatci i izvršila prilagodba nižoj razini ostvarenja prihoda uslijed izmjene zakonskih propisa koji direktno utječu na ostvarenje prihoda Grada, kao i uslijed ekonomske krize uzrokovane pandemijom, uz istovremeno osiguravanje veće likvidnosti u izvršavanju proračunskih rashoda.

PLANIRANI DUG GRADSKOG PRORAČUNA

Projicirano stanje **direktnog duga** na kraju 2020. iznosi oko **1,59 mlrd. kn** odnosno 13% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka (grafikon 6). S obzirom da se u 2021. planira bitno manji iznos novog zaduživanja u usporedbi s iznosom za otplatu duga (tablica 1), na kraju 2021. ukupan direktni dug planira se na razini od 1,09 mlrd. kn, odnosno 7,7% ukupnih proračunskih prihoda i primitaka. Neophodno je napomenuti da Grad za dugoročno zaduživanje – prema [Zakonu o proračunu](#) – mora dobiti suglasnost Vlade, pa grafikon 6 prikazuje visinu planiranog, a visina stvarnog duga će ovisiti o toj suglasnosti.

Direktan dug je zbroj svih proračunskih manjkova (deficita) iz tekućeg i ranijih razdoblja financiranih zaduživanjem.

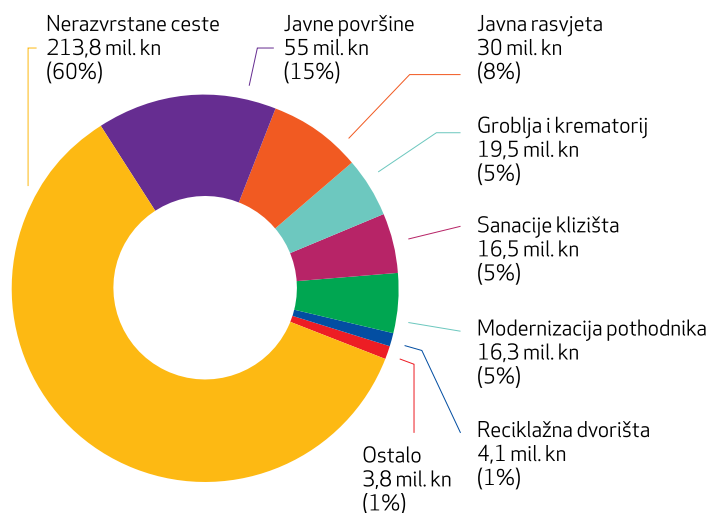
Grafikon 6: Dug Grada Zagreba (u mil. kn, lijeva skala) i udio duga u proračunskim prihodima i primitcima (u %, desna skala), 2018.–23.*

* U prihode i primitke uključeni su vlastiti i namjenski prihodi i primitci proračunskih korisnika.

Uz direktan dug prikazan na grafikonu 6, Grad je potencijalno – kroz dana jamstva – izložen i **indirektnom dugu od 2,78 mlrd. kn** (22,7% ukupnih prihoda i primitaka planiranih u 2020.). Od toga se najveći dio (2,3 mlrd. kn) odnosi na jamstvo za obveznice Zagrebačkog holdinga izdane za refinanciranje duga iz 2007. Te su obveznice izdane u dvije tranše (1,8 mlrd. kn sredinom 2016., te još 500 mil. kn u srpnju 2017.), a Grad je za to jamstvo dobio suglasnost ministra financija.

RAZVOJNI PROGRAMI – VAŽNIJE INVESTICIJE

Za **gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture** u 2021. planira se **359 mil. kn** (grafikon 7). Dobra opskrbljenost komunalnim uslugama pridonosi boljoj kvaliteti života i atraktivnosti gradskog prostora za smještaj poslovnih i društvenih sadržaja, pa su ova ulaganja osnovni preduvjet ostvarivanja općih ciljeva prostornog razvitka Grada.

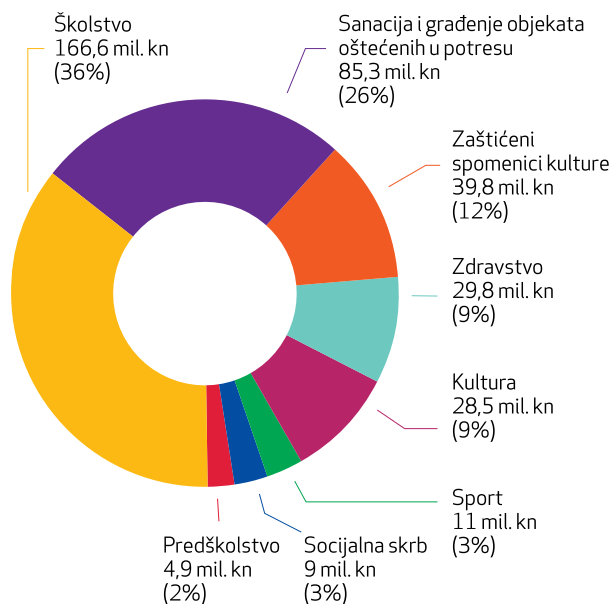

Grafikon 7: Kapitalna ulaganja u gradnju objekata i uređaja komunalne infrastrukture, prijedlog 2021. (u mil. kn)

Više od polovice planiranih ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture odnosi se na unaprjeđenja kvalitete, sigurnosti i razine usluge te osiguranja cjelovitosti prometne mreže u dijelu kapitalnih ulaganja u nerazvrstane ceste (213,8 mil. kn). Ovisno o projektima, sredstva će se upotrijebiti za izradu tehničke dokumentacije, različite etape gradnje i rekonstrukcije.

U odnosu na plan 2020. ukupna ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture smanjuju se za 24,9 mil. kn (6,5%), prvenstveno zbog činjenice da su tijekom 2020. zatvorena dva velika i za Grad značajna projekta za koja je u 2020. planirano ulaganje od čak 101 mil. kn – **rotor Remetinec** koji je pušten u promet 31. svibnja 2020. na dan Grada i **žičara Sljeme** koja se planira pustiti u promet krajem godine. Ostala ulaganja u objekte i uređaje komunalne infrastrukture se u odnosu na 2020. povećavaju za 76 mil. kn, najviše u dijelu ulaganja u nerazvrstane ceste (za 50,6 mil. kn), javnu rasvjetu (za 10 mil. kn), javne površine (za 7 mil. kn) te za groblja i krematorij (za 7 mil. kn).

Planira se i **324,9 mil. kn kapitalnih ulaganja u objekte društvenih djelatnosti** (grafikon 8). U odnosu na plan 2020. najviše se povećavaju kapitalna ulaganja za sanaciju i građenje objekata oštećenih u potresu (za 37,6 mil. kn) i kapitalna ulaganja u školstvo (za 25,3 mil. kn), a najviše se smanjuju kapitalna ulaganja u predškolsko (za 76 mil. kn).

Grafikon 8: Kapitalna ulaganja u objekte društvenih djelatnosti, prijedlog 2021. (u mil. kn)

Ulaganja u objekte društvenih djelatnosti se ovisno o projektu odnose na troškove izrade projektne dokumentacije, ishođenje akata o građenju, prenamjene prostora, adaptacije, sanacije, gradnje, opremanja te rješavanja imovinskih odnosa.

ŠTO VI MOŽETE UČINITI?

Gradska će skupština – kao predstavničko tijelo građana – 8. prosinca 2020. raspravljati o Prijedlogu proračuna za 2021., koji se mora usvojiti do 31. prosinca 2020. Riječ je o značajnom iznosu od 13,65 mlrd. kn prihoda i 12,84 mlrd. kn rashoda. Svaka će zaposlena osoba tijekom 2021. u proračun prosječno mjesečno uplaćivati 1.088 kn poreza na dohodak i prireza, na svaku će se građanku i građanina prosječno mjesečno trošiti 1.454 kn, pa bi svi stanovnici Grada trebali biti zainteresirani za način prikupljanja i trošenja tog novca. Uz pomoć ovog kratkog vodiča i [Vodiča kroz proračun Grada Zagreba](#), i vi se možete uključiti i pokušati utjecati na konačni izgled proračuna za 2021. i usluge koje ćete primiti. To možete činiti putem [mjesnih odbora](#), [gradskih četvrti](#), izravno slanjem prijedloga i komentara zastupnicima u Gradskoj skupštini, a imate [pravo i prisustvovati sjednicama Gradske skupštine i njezinih radnih tijela](#).

KORISNE MREŽNE STRANICE

[Grad Zagreb](#) – Službene stranice Grada Zagreba

[Grad Zagreb – Financije](#) – Gradski proračun,
kreditne ocjene Grada, obrasci

[Gradski ured za financije](#) – Kontakti, nadležnosti, poslovi

[Gradski uredi, zavodi i službe](#) – Detaljni podatci, kontakti,
nadležnosti, poslovi

[Gradska skupština](#) – Ustrojstvo, nadležnosti, radna tijela, propisi

[Gradske četvrti](#) – Osnovni podatci, granice područja, tijela, ovlasti

[Mjesni odbori](#) – Granice područja, sjedišta, tijela, ovlasti

[Zagrebački holding](#) – Ustrojstvo, usluge, aktualnosti, kontakti

[Službeni glasnik Grada Zagreba](#) – Svi gradski propisi

[Ministarstvo financija – lokalni proračuni](#) – Arhiva proračuna svih
općina, gradova i županija

[Zakon o proračunu](#) – Zakoni i propisi vezani uz proračun

[Institut za javne financije](#) – Transparentnost proračuna županija,
gradova i općina

PRETHODNO OBJAVLJENI VODIČI

Vodič kroz proračun Grada Zagreba

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2014. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2015. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2016. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Prijedlog prvog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Prijedlog drugog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2017. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2018. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2018. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2018. – Kratki vodič

Izvršenje proračuna Grada Zagreba za 2018. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2019. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2019. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2019. – Kratki vodič

Prijedlog proračuna Grada Zagreba za 2020. – Kratki vodič

Izglasani proračun Grada Zagreba za 2020. – Kratki vodič

Prijedlog rebalansa proračuna Grada Zagreba za 2020. – Kratki vodič